

Veckans växt v. 41 2009

Kaphyacint – *Galtonia candicans* (Baker) Decne.

Kaphyacinten är en flerårig lökväxt som ursprungligen kommer från Sydafrika. Där växer den på gräsklädda sluttningar och blöta bergsidor på upp till 2600 m höjd. Dess latinska namn är *Galtonia candicans* och den är uppkallad efter engelsmannen Sir Francis Galton som var forskningsresande och botanist. Han levde mellan 1822-1911 och vistades bland annat i Sydafrika under åren 1850-51. Kaphyacinten kom till Europa 1870 och i Göteborgs trädgårdsförenings priskurant från 1880 kunde man köpa den för 1 kr per lök.

Artepitetet *candicans* betyder vitskimrande och avser de rent vita blommorna. Växten har tidigare även kallats för sommarhyacint. Kaphyacinten tillhör idag släktet *Galtonia* (Svensk Kulturväxtdatabas, www.skud.se) och familjen *Asparagaceae* – Sparrisväxter. Tidigare har den förts till släktena *Hyacinthaceae* och *Ornithogalum*. I gamla priskuranter kan man hitta kaphyacint under namnet *Hyacinthus candicans*. *Galtonia* är ett litet släkte med endast några få arter. Det är framförallt *Galtonia candicans* som odlas och som man kan hitta i handeln idag.

”*Galtónia candicans* Dcne. Kaphyacint, ibland också kallad sommarhyacint, var betydligt vanligare i odling under den period mellan de två världskrigen, då städernas planteringar landet runt satsade hårt på rabatter och grupper av alla de slag. Nu börjar kaphyacinten komma i ropet igen med denna gång i privatträdgårdarna och som snittblomma”. (Sven Gréen. *Höst-blommande lök- och knölväxter*. 1976.)

Liksom de flesta Sydafrikanska lök- och knölväxter är kaphyacinten dåligt vinterhärdig i Sverige. Lökarna påminner något om pingstliljelökar och blir ca 5 cm breda. De är gulvita och blir efter 3-4 års tid försvagade och måste då ersättas. När man planterar gräver man ner till minst 10 cm djup och ger ett avstånd på 25-30 cm mellan varje lök för att varje blomspira skall komma helt till sin rätt. Innan marken fryser till på hösten tas lökarna upp och förvaras frostfritt under vintern.

Från löken växer det ut 3-8 långa och smala blad, samt en blomstängel. Stängeln bär i den övre delen 15-20 vita, långsträckt, hängande klockor, glest utplacerade. Blommorna blir 2,5-5 cm långa. Blomningstiden är sensommar till höst. Kaphyacinten kan bli upp till 150 cm hög.

Till lök- och knöluppet har vi fått in ett tips om en gammal kaphyacint. Den

kommer från Gotland och kan följas till 1930 men är troligen äldre. Den finns nu på vårt provodlingsfält på Alnarp. POM skulle gärna vilja få fler tips om gamla kaphyacinter som har varit i odling från före 1940. Har du en får du gärna höra av dig till [lök- och knöluppropet](#).

Text och bild: [Karin Persson](#)